

AUTOKLASTR JAKO LEADER V SEKTORU AUTOMOTIVE A PROJEKTOVÝ MÁG

Dne 3. března 2023 jsme se sešli se zástupci Autoklastru, Liborem Dobešem, výkonným ředitelem klastru, Janou Nevřelovou, projektovou manažerkou, a Adamem Priechodským, projektovým manažerem. Vedli jsme debatu o fungování Autoklastru, jejich aktivitách a úspěších.

AUTOKLASTR

Můžete nám představit Autoklastr?

Autoklastr byl založen v roce 2006 s cílem podporovat konkurenceschopnost členů a rozvoj regionu, v původní podobě zejména na severní Moravě. Jsme oborovým klastrem a naše zaměření je po celou dobu trvání na sektor automotive. S počtem členů rostl i rozsah naší působnosti a dá se říci, že dnes působíme v celé České republice. **Jsme jediným automobilovým klastrem v ČR a spolupracujeme s podobně zaměřenými klastry v Evropě.**

V současnosti **máme 89 členů**, z toho asi **polovinu tvoří výrobní organizace**, dodavatelé výrobků, systémů, podskupin a dílů pro montáž vozidel v ČR, EU i globálně. Našimi členy jsou firmy úrovně Tier-1 až Tier-3 v dodavatelském řetězci, většina z nich má vlastní útvary výzkumu a vývoje výrobků a výrobních technologií. Udržíme těsný vztah s výrobcí vozidel (OEM), ale ti nejsou našimi členy. Druhou polovinu členské základny tvoří firmy, které poskytují **služby pro sektor automotive**, např. TPM (celková a preventivní údržba), digitální transformace firem, zavádění prvků Industry 4.0., využití AI, neuronových sítí, modelování a simulace procesů, procesní analýzy, řízení kvality, řízení skladového hospodářství, posilování cirkulární ekonomiky aj. **V členské základně máme i 5 středních průmyslových škol, 5 technických univerzit a 1 obchodní univerzitu.**

Naším posláním je přispívat ke zvyšování konkurenceschopnosti našich členů a působit v interakci mezi vnějším a vnitřním prostředím členů, napomáhat vzájemné interakci členů, výměně zkušeností, sdílení nejlepších praktik a trendů vývoje.

Naše hlavní aktivity a projekty se zaměřují na rozvoj 3 klíčových oblastí:

Rozvoj lidského potenciálu – školení, vzdělávání, zvyšování znalostní a dovednostní úrovně, posilování kompetencí, celoživotní vzdělávání, spolupráce škol a firem...

Rozvoj obchodních vztahů – nejlepší obchodní praktiky, navazování přímých obchodních vztahů, rozvoj obchodních modelů, výměna zkušeností, seznamování se s trendy vývoje v automotive a mobilitě, což je přínosné zejména pro malé a střední firmy, které nejsou součástí velkých korporátních uskupení...

Společný výzkum a vývoj – výzkumně-vývojové projekty, na nichž je podílejí konsorcia členských firem, technických univerzit a Autoklastr jako řídicí orgán.

Zaměřujeme se na rozvoj klastrové činnosti v ČR, EU i ve světě. Sektor automotive je jedním ze 14 industriálních ekosystémů, které definuje EU. Dnes náš ekosystém výrazně prolíná s mobilitou v obecném vyjádření. Spolupracujeme s orgány a sdruženími na celostátní úrovni (např. AutoSAP, Svaz průmyslu ČR, Hospodářská komora, NCA aj), na evropské úrovni jsme členem sítě evropských

autoklastrů EACN (kde působíme v jeho představenstvu), spolupracujeme s mnoha českými a evropskými klastry. Jsme členem globální klastrové sítě TCI. Máme certifikaci ESCA Bronze label a usilujeme o získání Silver label. (EDIT: [Autoklastr získal ESCA Silver Label.](#))

Vytváříme podmínky a podporujeme konkurenceschopnost členů pro udržitelný rozvoj širšího českého regionu.

Popište fungování vašeho klastru.

Jsme zapsaným spolkem, to znamená, že působíme v zájmu členů a ve prospěch členů. Základní zaměření je diskutované se členy na Valných hromadách, na jednáních Výkonné rady Autoklastru a v pracovních skupinách. Stanovujeme si 3letou strategii rozvoje klastru, roční cíle s plány aktivit a iniciujeme a řídíme společné projekty. Pro činnost klastru je zásadní udržovat **živý informační tok mezi námi a členskou základnou**, osobní kontakt se členy a mezi členy navzájem. Navštěvujeme členské firmy, např. v rámci jednání Valné hromady, Výkonné rady či sdílení nejlepších praktik s praktickými ukázkami ve firmách a institucích. Vydáváme pravidelné týdenní **newslettery**, udržujeme znalostní databázi v našem informačním systému (mj. data o vývoji sektoru automotive, o přípravě a vývoji legislativních aktů v ČR, regulativech, dotačních příležitostech zejména pro MSP z národních a EU zdrojů, aj.)

Zhodnoťte působení klastru od roku 2006 do roku 2023?

Od roku 2006 jsme byli v růstové fázi z hlediska počtu členů. Prošli jsme obdobími, kdy se autoprůmyslu dařilo nad očekávání dobře, i období poklesu a stagnace autoprůmyslu v ČR a EU. **Klastr působí ve prospěch svých členů v časech dobrých i zlých. Pro růst konkurenceschopnosti členských firem je důležité užívat produktivní výrobní a obslužné technologie, efektivní zpracování dat a mít dobře nastavené procesy a praktiky.** Po roce 2011, kdy končila automobilová krize, jsme se začali výrazněji zapojovat i do mezinárodních projektů. Dnes jsme pod vedením projektového manažera Adama Priehodského zapojeni do celé řady evropských projektů, působíme jako členové konsorcií a máme i řídicí role. Výstupy z mezinárodních projektů používáme pro rozvoj členů a klastrových zaměstnanců. Národní projekty se zaměřují na rozvoj znalostí a dovedností pracovníků, reskilling a upskilling, zvyšování kompetencí, sdílení nejlepších praktik mezi členy.

Velmi významné je umožnit zejména MSP, aby pracovali se špičkovou technikou a technologií, což podporují zejména sdílené náklady na výzkum a vývoj ve specifických projektech (např. výzkum a vývoj výrobních procesů a analýza vad při odlévání kovů, lisování plastů a pryže, užití vysokopevnostních plastů jako náhrady kovů, vizuální kontrola výrobků s použitím neuronových sítí, zavádění robotických pracovišť, aj.) Autoklastr vlastní testovací zařízení pro různé druhy testů výrobků a dílů, které mohou členové používat za zvýhodněných podmínek a nemusí sami investovat do zařízení (např. testy pulsační, vibrační, klimatické, šokové aj.) Po celou dobu trvání Autoklastru pracujeme s vybranými členy na projektech VaV, se všemi členy na rozvoji lidských zdrojů a posilování obchodních vztahů.

Covidová krize, která plošně zasáhla celou ekonomiku, změnila chování spotřebitelů, chování automobilek, chování trhu a naprosto změnila pohled na globální dodavatelské řetězce.

V autoprůmyslu došlo k radikální změně ve stabilitě plánování, která byla nahrazena vysokou mírou požadované flexibility a dosahováním vynikajících výsledků za minimální náklady. Prostředí v autoprůmyslu je v současnosti velmi turbulentní kvůli dramatickému nárůstu cen surovin a energií během posledního roku. Proto se snažíme aktivně podporovat naše členy prostřednictvím sdílení nejlepších obchodních praktik, poskytování vzdělávání a výstupů z našich společných výzkumně-vývojových projektů. Spolupracujeme s dalšími klastrovými organizacemi a sdruženími v České republice.

Jaké výhody vidíte ve vaší účasti na projektech v minulosti a jak se to projevuje v podobě pozvánek do nových projektů?

Budoucnost se vytváří v přítomnosti, s dobrou prací dnes přicházejí příležitosti v budoucnosti, nebo také vytváříme větší robustnost k externím vlivům v budoucnosti. Působíme v sítích a strukturách v ČR i mimo ČR. Pokud má nějaký partner dobrou zkušenost s naší prací v konsorciích a pracovních týmech, je pravděpodobné, že přichází více nabídek na zapojení se do činností v jiných projektech. Vyhledáváme spoluúčast na projektech, které se konají v České republice. Můžeme se zapojit do našich vlastních projektů nebo se podílet na regionálních a celostátních projektech partnerů v ČR. Současně aktivně hledáme partnery jak v ČR, tak i ze zahraničí, pokud je to možné, abychom posílili naše projekty a dosáhli lepších výsledků v jejich hodnocení. Jsme velmi potěšeni, že jsme umístěni v areálu VŠB-TUO, protože nám to umožňuje být blízko k důležitým partnerům, kteří mají zásadní vliv na naši činnost. Bez ohledu na to, zda se jedná o součásti univerzitního prostředí, krajského prostředí, Moravskoslezské inovační centrum, Moravskoslezskou technologickou akademii nebo jiné subjekty, jsme otevřeni spolupráci na všech úrovních. Zároveň je pro nás důležité, abychom byli zaměřeni na dosahování konkrétních výsledků ve prospěch členů Autoklastru.

Můžete nám říct něco o vašich členech?

Máme zastoupeno široké portfolio výrobků, technologií a služeb, zastoupených našimi členy, spojuje nás působení v autoprůmyslu. Ten je velmi inovativním sektorem, např. 1/3 nákladů na VaV v EU pochází z projektů automotive. Firmy v tomto sektoru v ČR jsou silně orientované na VaV, jsou velmi inovativní, flexibilní, velká většina z nich má vlastní výzkum a vývoj, z tohoto pohledu automotive není montovnou, ale už dnes z velké části mozkovnou. V členských firmách pracují aktivní, vzdělaní a zkušené lidi, bez nichž nelze na otevřeném trhu působit. **Firmy mají vlastní obchodní politiku a jsou schopny se uplatnit na trzích v evropské konkurenci, sledovat nejnovější technický a technologický vývoj a uplatnit své výrobky v porovnání s konkurencí celoevropskou, někteří dokonce mají své výrobní a vývojové pobočky v různých zemích světa.** Velmi oceňujeme spolupráci firem, klastru a technických univerzit.

Jak vás vnímají vaši členové?

Pro členy je důležité, abychom jim přinášeli hmatatelné výsledky z různých projektů. Abychom udržovali dobré prostředí vzájemné spolupráce jednotlivých členů mezi sebou a pro členy vytvářeli obchodní příležitosti, které vznikají díky členství ve sdružení většího počtu firem.

Pro ty menší firmy jsou přínosem znalosti a dovednosti, odvozené od praktik větších firem. Korporátní firmy mají větší kapitálové zdroje a jsou blíže k nejnovějším technickým a technologickým poznatkům. Zejména pro malé a střední firmy je přínosné působení Autoklastru v rolích informátora a integrátora. Např. v rámci firemního dne navštívíme výrobní závod člena s pokročilými technologiemi a procesy, které si na místě mohou členové Autoklastru „osahat“, seznámit se s přínosy zavedení, úskalími samotného procesu zavádění, udržování ve špičkové výkonnosti a vidět trvalé zlepšování v praxi.

Jak jste pomohli a pomáháte vašim členům? Uveďte konkrétní příklady.

V Ostravě působí startup [Tasty Air](#), kde dříve programovali hry pro mobilní telefony. Chtěli rozšířit pole své působnosti a zaměřili se na průmysl. Díky zapojení se do Moravskoslezského inovačního centra se dostali i k nám a stali se členy Autoklastru. Dostali příležitost působit v mezinárodním projektu jako projektový partnerem zodpovědný za návrh a programování aplikace pro výuku Lean principů v projektu Lean 4.0, což je elektronická varianta klasické Lego hry pro výuku štíhlých toků materiálu na tabletu. Rozšířili své aktivity v průmyslu, byť jejich hlavní oblastí působnosti je rozšířená a virtuální realita pro školení a vzdělávání. Naučili se obchodním procesům v automotive, porozuměli výukovým nástrojům a jejich uplatnění v praxi škol a firem.

Snažíme se pomáhat zejména malým a středním firmám, aby byli připraveni na nové legislativní požadavky budoucnosti a znali jejich dopad do činnosti firem (např. návrh normy Euro 7, ESG reporting aj.)

Využíváme networkingu s klastry v ČR a programů klastrové výměny v EU (Cluster Exchange – např se spolupracujícími klastry v italské Bologni (např. špičkové technologie zpracování vysokopevnostních plastů, hliníkových odlitků aj.) a německého Heilbronn (rozvoj regionálního vodíkového hospodářství aj.)

Zaměřujeme se na vytváření dobrých podmínek pro startupy a jejich zapojení do výzkumně-vývojových úkolů a činností v sektoru automotive přes Tier1-3 dodavatele.

Nabízíme pomoc ve třech důležitých oblastech:

Spolupráce lidský potenciál

Využití a rozvoj lidského potenciálu je prioritou a konkurenční výhodou

- Vzděláváme a rozvíjíme dovednosti v oblastech souvisejících s trendy vývoje automobilového průmyslu.
- Budujeme znalostní řetězce a síť
- Napomáháme využít lidského potenciálu
- Inicujeme a realizujeme společné projekty

Spolupráce výzkum a vývoj

Kolektivní výzkum a vývoj zefektivňuje a urychluje inovace

- Podporujeme inovace a cirkulární ekonomiku
- Testujeme ve výtvarných oblastech výroby a procesy
- Pomáháme ve vývojových kapacitách
- Inicujeme a řídíme společné R&D projekty

Rozvoj inovačního potenciálu | Hlák a větrací | Klast. integrátor | Plaketch | Centrum kolaborativní robotiky | Technat

Rozvoj lidských zdrojů – rozvíjíme měkké i tvrdé dovednosti, školení operátorů a pracovníků ve výrobních provozech (nové dovednosti a schopnosti pro výrobu, operátory, mistry na dílnách, analýza problémů, práce v týmech, řešení problémů, hledání technických řešení, manažerské dovednosti a mnoho dalších).

Obchodní vztahy – seznamování se s obchodními modely špičkových firem, sdílení nejlepší praxe, společné nákupní činnosti, rozvoj mezinárodních kontaktů, účast na zahraničních misích aj.

Spolupráce obchodní vztahy

Efektivní dodavatelsko-odběratelské řetězce posilují konkurenceschopnost

- Otvíráme prostor k novým trhům
- Šetříme peníze v nákupu
- Pomáháme při řešení kritických situacích
- Inicujeme a realizujeme společné projekty

Výzkumně-vývojové aktivity – společné výzkumně-vývojové projekty, které v posledních letech byly zaměřeny zejména na využití robotů a cobotů ve výrobních firmách, na zpracování katalogu alternativních náhrad kovových materiálů vysokopevnostními plasty a kompozity, nebo na uplatnění vizuální kontroly hotových výrobků s využitím neuronových sítí a robotických prvků, pracujících v taktu výrobní linky.

Co se vám podařilo v roce 2022?

Ceníme si vzájemné spolupráce a podpory s členskou základnou, splnili jsme cíle stanovené pro rok 2022, úspěšně jsme dotáhli do praktické realizace řadu projektů, jsme aktivní ve spolupráci s klastrovým prostředím v ČR a EU, aktivně působíme v regionálním, národním i mezinárodním prostředí a těší nás, že jsme oslovení partnery v ČR a EU pro zapojení do konsorcií nových projektů.

Několik konkrétních příkladů:

Projekt LEAN 4.0 – výuková aplikace, kterou využijí studenti středních škol. Aplikaci je otestován a je k dispozici pro výuku štíhlých procesů ve školách i ve firmách.

Účastnili jsme se i projektu **INTONOMOUS** zaměřeného podporu MSP v oblasti autonomní mobility. Projekt zahrnoval partnery v EU, USA, Kanadě a Sjediněných arabských emirátech. Projekt patřil do COSME ESCP4I (European Strategic Cluster Partnership for Internationalization) a získali jsme

výborné znalostí z business mise do Kalifornie (rozvoj start upů pro špičkové investiční projekty) a ze spolupráce s předními klastry, zaměřenými na nové cesty mobility z Francie a Německa.

V roce 2022 jsme pracovali na 3 VaV projektech, zahájili jsme provoz nové technologie v naší laboratoři – klimatické a šokové komory pro testování výrobků a dílů pro členy.

Stali jsme se zakládajícími členy Moravskoslezské technologické akademie, kde působíme společně s Moravskoslezským krajem, MSIC, a SPŠaOA Bruntál na rozvoji pokročilých nástrojů vzdělávání (Edubox) pro vzdělávání studentů SŠ, s možností využití i pro CŽV ve firmách.

Úzce spolupracujeme se sdružením evropských autoklastrů EACN, jsme zastoupeni v představenstvu této sítě 29 klastrů.

Jsme také účastníkem konsorcia Národního centra kompetence 2 Polymery pro 21. století, které působí pod vedením UTB Zlín a Plastikářského klastru. Je tam celkem 24 výzkumně-vývojových organizací, sdružení a podniků. Dílčí projekty jsou příspěvkem k rozvoji cirkulární ekonomiky v ČR a přinášejí vývoj konkrétních technologií zpracování polymerů s menším dopadem na životní prostředí.

Zapojili jsme se do činnosti nově vzniklého MIHu (Mobility Innovation Hubu) s působností po celé ČR. Podílíme se na rozvoji startupů, stanovení podmínek pro jejich spolupráci s korporáty, na zavádění integrovaných řešení mobility v ČR.

Jako úplně poslední úspěch jsme se od září 2022 zapojili do první pilotní vlny projektů pod hlavičkou výzvy SMP COSME EUROCLUSTERS s projektem RESIST. Pět evropských klastrů z Francie, Španělska, České republiky a Rakouska zahájilo první Eurocluster schválený Evropskou komisí pro ekosystém mobility, dopravy a automobilového průmyslu. Projekt RESIST podpoří v otevřených výzvách MSP z mobility eko systému v celé EU částkou převyšující 1 milion €.

Co máte v plánu v letošním roce 2023?

Máme v plánu se i nadále věnovat rozvoji lidským vztahům, obchodním vztahům a výzkumně-vývojovým aktivitám. Připravujeme nové projekty pro rozvoj inovativního klastru a internacionalizaci. Podpoříme vzdělávání pracovníků, regionální rozvojové a transformační projekty (např. projekt Trautom).

Pokračujeme v realizaci 7 národních a mezinárodních projektů, připravujeme 4 nové projekty. Rozvíjíme připravenost členských firem na digitální a zelenou transformaci a posílíme jejich odolnost. Zaměřujeme se na rozvoj obchodních příležitostí ve 3. zemích (např. automotive ve Vietnamu, UK aj). A jakou nezbytnou podmínku úspěšné práce vidíme týmovou spolupráci všech zúčastněných, agilitu, flexibilitu a radost z práce.

Jakou hodnotu má pro vás Národní klastrová asociace?

V rámci ČR se otevřela spolupráce a živé kontakty mezi klastry, což je výsledek pravidelných setkání pod hlavičkou [Národní klastrové asociace](#). Velice rádi a úzce spolupracujeme s [klastry v ČR](#). Nejčastější spolupráce je s [Plastikářským klastrem](#), [Českým optickým klastrem](#) a diskutujeme i další budoucí spolupráce s českými klastry.

Pro nás je hodnotou networking, spolupráce mezi klastry, neformální vztahy mezi klastry a informace z klastrového prostředí.

Velmi dobrou zkušenost z výměny informací na pravidelných měsíčních setkání členů NCA, kde klastry z různých prostředí mají možnost ve standardním formě představit své aktivity a také sdílet na čem pracují, co nabízejí a co hledají. Detailnější jsou pak delší prezentace vybraných klastrů, které doplňuje [Transfera.cz](#) o možnosti různých uplatnění inovací z vysokoškolského a výzkumného prostředí.

